

President Toomas Hendrik Ilves kirjutas täna alla otsusele, millega jättis välja kuulutamata Riigikogus 15. veebruaril 2007 vastu võetud keelatud rajatise kõrvaldamise seaduse, teatades, et see on vastuolus põhiseaduse kuue paragrahviaga.

Nii määratleb Riigikogu Tallinnas Kaarli pst 13 asuvat rajatist kui keelatud rajatist ning kohustab Vabariigi Valitsust korraldama selle teisaldamise 30 päeva jooksul arvates seaduse jõustumisest.

“Nimetatud säte on vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse §-s 4 sätestatud võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõttega,” teatas president Ilves.

Võimude lahususe ja tasakaalustatuse põhimõtte järgi on igal riigivõimu harul talle põhiseadusega määratud funktsioon. Põhiseaduse järgi teostab Riigikogu seadusandlikku võimu, Vabariigi Valitsus täidesaatvat võimu ning kohtud mõistavad õigust.

“Tulenevalt põhiseaduse §-st 4 ei tohi Riigikogu otsustada küsimusi, mis on põhiseadusega antud teiste riigivõimude pädevusse. Seadusandlikku funktsiooni täites on Riigikogul õigus kehtestada üldisi ja abstraktseid reegleid, mille alusel täidesaatev ja kohtuvõim lahendavad üksikjuhtumeid,” kirjutas riigipea oma otsuses. “Riigikogu võib üksikküsimustes võtta vastu seadusi üksnes põhiseaduses ettenähtud juhtudel (näiteks § 115). Muudel juhtudel seadusega üksikküsimusi lahendades ületab Riigikogu talle põhiseadusega antud pädevust ning rikub põhiseaduses ettenähtud funktsioonijaotust.”

Ka pannakase keelatud rajatise kõrvaldamise seaduse § 2 lõikega 2 halduskohtule kohustus võtta osa haldusotsuste tegemisest. Taolise regulatsiooni kehtestamisega soovib seadusandja, et teatava põhiõiguse – omandiõiguse – kitsendamiseks oleks juba eelnevalt kohtu luba.

“Seaduses kirjeldatud juhtudel ei ole aga tegemist säärase erandliku iseloomuga põhiõiguse riivega, mis õigustaks kohtu kaasamist täidesaateva võimu teostamisse,” kirjutas president Ilves oma otsuses. “Kaasates kohtud ilma põhiseadusest tuleneva õigustusega täidesaateva võimu teostamisse, on Riigikogu seadnud ohtu põhiseaduse §-s 146 sätestatud kohtute sõltumatuse ja erapooletuse nõude täitmise.”

Samuti ei ole seaduse § 2 lõikes 2 sisalduv regulatsioon kooskõlas põhiseaduse §-s 10 sätestatud õiguskindluse põhimõttega. Kuna seaduse kõnealusest sättest ei selgu, mida halduskohus loa andmisel kontrollib, hägustab see isikute õiguste kaitse võimalusi.

Riigipea otsuse kohaselt on keelatud rajatise kõrvaldamise seadus vastuolus põhiseaduse §-dega 4, 10, 12, 59, 86 ja 146.

“Pean vajalikuks 15. veebruaril 2007 vastu võetud keelatud rajatise kõrvaldamise seadust Riigikogus uuesti arutada ja otsustada ning viia see kooskõlla Eesti Vabariigi põhiseadusega,” kirjutas president Ilves otsuses.

Riigipea otsuse täistekst on aadressil www.president.ee .

Presidendi kantselei avalike suhete osakond
Kadriorus 22. veebruaril 2007